

ISSN 2181-1709 (P)
ISSN 2181-1717 (E)

2024/№5

**TA'LIM VA
INNOVATSION
TADQIQOTLAR**

**ОБРАЗОВАНИЕ И
ИННОВАЦИОННЫЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ**

**EDUCATION AND
INNOVATIVE
RESEARCH**

TA'LIM VA INNOVATSION TADQIQOTLAR

ОБРАЗОВАНИЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

EDUCATION AND INNOVATIVE RESEARCH

№5/2024
MAY (II)

Muassis:

Buxoro davlat universiteti
Fan va ta'lim MChJ

Bosh muharrir: Ma'murov
Bahodir Baxshulloyevich, Buxoro
davlat pedagogika instituti rektori

Jamoatchilik kengashi raisi:
Xamidov Obidjon Xafizovich,
Buxoro davlat universiteti rektori

Mas'ul kotib: Akramova
Gulbahor Renatovna

Texnik muxarrir: Davronov
Ismoil Ergashevich

Tahririyat manzili:
Buxoro shahar,
Q.Murtazoyev ko'chasi, 16-uy

E-mail:
eirjurnal2020@gmail.com

Jurnalning elektron sayti:
www.interscience.uz

Jurnal OAK Rayosatining 2021
yil 30 sentyabrdagi 306/6-son
Qarori bilan **PEDAGOGIKA,**
PSIXOLOGIYA,
FILOLOGIYA, TARIX
FANLARI bo'yicha falsafa
doktori (PhD) va fan doktori
(DSc) ilmiy darajasiga
talabgorlarning dissertatsiya
ishlari yuzasidan asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsifi etilgan ilmiy nashrlar
ruyxatiga kiritilgan

Bosishga ruxsat etildi:

10.06.2024 y.

Qog'oz bichimi 60x84 1/8.
b/t.12,5.

Buyurtma raqami №0324
«FAN VA TA'LIM» nashriyotida
chop etildi. Buxoro shahar
<https://interscience.uz/> saytida
joylashtirildi

Jurnal 28.07.2021 yilda 9305

raqami bilan O'zbekiston
Ommaviy axborot vositalari davlat
ro'yxatidan o'tgan

Jurnal 2020 yilda tashkil topdi va
2 oyda 1 marta chop etildi.
2021 yil noyabr oyidan boshlab
har oyda 1 marta o'zbek, rus va
ingliz tillarida chop etiladi

«Ta'lim va innovatsion
tadqiqotlar» xalqaro ilmiy-
metodik jurnalidan ko'chirib
bosish tahririyatning roziligi bilan
amalga oshiriladi

Maqolada keltirilgan faktlarning
to'g'riligi uchun muallif
mas'uldir

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
Abdiyhamidova S. J., Erdonova F. Sh. Umumiy fizika laboratoriyasida o'quvchilarning bilim olishida virtual tajribalardan foydalanish samaradorligi	5
Abdullayev S. A. Iqtisodiyotda matrisa va determinantlarning qo'llanilishi	8
Alaudinova D. R. Peculiarities of development of communicative competence in English	14
Amirsaidova Sh., Bozorboyeva N. Maktabgacha yoshdagi intellektida kamchiligi bo'lgan bolalarning maktabga tayyorgarlik diagnostikasi	17
Ashurova O. A. Bo'lajak pedagogik otm mutaxassislarining ekoestetik madaniyatini rivojlantirish texnologiyasi	20
Avliyakulova N. M. Tasviri san'at fanlarini o'qitishda ta'lim vositalari, boshqa fanlar bilan bog'lanishi va nazariy asoslari	24
Azimova D. O., Jo'rayeva N. O. Iqtidorli talabalarni tanlab olish, ularni rag'banlantirish va kasbga yo'naltirish	28
Azimova M. B., Ramazonova G. M. Tasviriy san'atda ilg'or pedagogik tajribalarni ommalashtirish metodikasi	31
Асланова А. Ф. Milliy brendingni ilgari surishda digital pr metodlari	36
Атамуратова М. М. Роль международной академической мобильности в подготовке будущих учителей	41
Bahronova Sh. I., Davlatova N. U. Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini kreativligini rivojlantirishning mazmun, mohiyati	44
Boboyeva M. N. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodkorlik ko'nikmalarini va kreativlik qobiliyatlarini oshirish	48
Boymurodova X. M. Use of digital technologies in teaching foreign languages	51
Davlatova D. S. Biologiya yo'nalishi talabalariga "oliy matematika" bo'limidan ma'ruza mashg'ulotlarini tashkil etish	55
Erkinova N. M. Buyuk ipak yo'lining o'rta osiyo shaharlaridan o'tgan tarmoqlari va millatlararo savdo aloqalari xususida	61
Elchiyeva D. T. O'quvchilarda media kompetensiya shakllanishining pedagogik o'ziga xosliklari	65
Farmonov B. D. Methods and modern technologies of teaching language to english students for special purposes	71
Fayziyeva D. H. Bo'lajak pedagoglarning media kompetentligini rivojlantirish istiqbollari	75
G'ofurova A. X. Kasb talim "dizayn" yo'nalishida ixtisos fanlarni o'qitishda 3d texnologiyasi vositalarining samaradorligini tahlili	81
Hasanov B.N. Kompleks sonlar va ular ustida amallar	85
Hasanova D. B. Algoritmilar ishlab chiqish metodlari va ularning tahlili	94
Ishanova M. M. Sharq allomalari merosi asosida talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashning pedagogik - psixologik strategiyalari	97
Jabborova G. S. 9 – sinf algebra darsida o'quvchilarning darsda qiziqishini orttirishda sun'iy intellektidan foydalanish	103
Jamolova Sh. Q., Ravshanova Sh. E. Fizika darslarida talabalarning kasbiy kompetensiyalarini mobil dasturlar orqali shakllantirish metodikasi	109

Jo'rayev A. R., Sohibov D. B. Informatika va axborot texnologiyalari fanini axborotlashgan jamiyatdagi o'rni va ahamiyati	115
Jo'rayeva N. O., To'yboyeva Z. A. "Shar bo'laklari va ularning hajmi" mavzusiga doir olimpiada masalalarini yechish usullari	119
Jumayeva Ch. I. Maktab o'quvchilariga "Kombinatorika elementlari" mavzusini o'rgatish: metodika va ilmiy tahlil.	127
Kamalov A. J. Dunyoning rivojlangan mamlakatlari g'oyaviy targ'ibot menejmentining komparativ tahlili	130
Kubayeva M. B. Maktabgacha yoshdagi bolalarga zamonaviy multfilmlarning tasiri	135
Kurbanova G. N. Tibbiy oliy ta'lim muassasalari talabalarida pedagogik muloqot vositasida kasbiy tafakkurni rivojlantirishning nazariy asoslari	138
Кадирова Н. А. Ўрта мактабда тасвирий санъат дарсларида мавзу асосида расм чизиш жараёнида эстетик тарбиянинг ўрни	142
Казакова Р. М. К вопросу о переводе на русский язык фразеологических единиц, использованных в «Бабу-наме»	147
Lukmonova S. G. Raqamli ta'lim resurslari bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining axborot kompetentligini rivojlantirish vositasi sifatida	150
Mamatxunova Yu. A. Bezu teoremasi mavzusini muammoli ta'lim metodlaridan foydalanib o'qitish.	154
Mansurov T. Z. Axborotlarni kompyuter xotirasida saqlanishining arifmetik asoslarini o'qitish metodikasi	157
Марданова Ф. Я. Использование javascript в контексте преподавания комплексного анализа	161
Mo'minova G. T. Imkoniyati cheklangan o'quvchilar uchun uyda ta'limni tashkil etishning pedagogik shartlari	163
Moyanov I. J. Ta'lim jarayonida qoraqalpoq xalqining musiqiy pedagogikasidan foydalanishning asosiy tendentsiyalari	166
Mustafoyev O'R. Sun'iy intellekt tushunchasining mazmun-mohiyati, tavsifi va fizikani o'qitish jarayonida qo'llash imkoniyatlari	170
Nabiyev F. A. Zamonaviy ta'limda innovatsion axborot kommunikatsion vositalaridan foydalanish samaradorligini oshirish metodlari	175
Narzullayev M. N., Narzullayev U. A. Quyosh faollashuvining hozirgi 25-tsikli va yer biosferasiga ta'siri	179
Narzulloyev Ya. U. Bo'lajak o'qituvchilar tyutorlik faoliyatini amalga oshirishlarida muhim shakl va vositalari	191
Navro'zova N. R. Tashkilot rahbariyatini optimallashtirish: boshqaruvning kompleks yondashuvi	195
Norov J. N. o'rta umumta'limda lingvokulturologik birliklarni o'qitish ahvoli	199
Norqulov Sh. T. Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchisida kasbiy odob malakalarini shakllantirishning maqsad va vazifalari.	206
Nurullayev F.G. Maxsus musiqiy belgilar (notalar) vositasida ko'rishda nuqsoni bor o'quvchilarni musiqiy bilimni oshirish	211
Ochilova Z. Sh. Talabalarni mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantirish	215
Omonova M. Sh. Ingliz tilini o'qitishdagi asosiy pedagogik yondashuvlar va til ko'nikmalarining integratsiyasi	222
Orinbetov N. T., Ismailova M. H. Umumkasbiy va ixtisoslik fanlar integratsiyasining mobil' ilovasini ishlab chiqish	226
Pardayev O. Raxbar xodimlarda liderlik hususiyatlarining shaklanilishi pedagogik muammo sifatida	231
Parpiyev O.O. Lug'at ustida ishlash yozma nutqni rivojlantirishning asosi	234
Protasov Yo. Yo., Zaripov N. N. Virtual borliq vositalari va komponentlari	239
Quliyev J. G'. Python dasturlash tilining turtle modulidan foydalanib turli shakllarni chizish	244
Qurbonov G'. G'. O'quv mashg'ulotlarida raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning o'rni	248
Qurbanova D. T. Temuriy malikalar ma'naviy merosini talaba-qizlarda ma'naviy-axloqiy qadriyat sifatida takomillashtirish	253
Rajabov B. H., Umedov Sh. K. Atom modellarini o'qitishda chizma-rasm va dasturiy vositalarining roli	257
Rashidov A. Sh., Beknazarova G. Yu. Matematika darslarida aralash sonlarni qo'shish va ayirishning o'ziga xos xususiyatlari	263

Rashidov A. Sh., Salomova Z. J. Vektorlar mavzusini o'qitishda interfaol usullar	271
Raxmanova V. K. Innovatsion yondashuvlar asosida rus tili darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarning kommunikativ kompetentligini rivojlantirish	279
Raxmonova S. M., Jumayeva G. Q. Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda didaktik o'yinlar va zamonaviy ta'lim metodlaridan foydalanish	282
Ruziyev N. M. Amaliy san'at ta'lim yo'nalishi talabalarida ustoz-shogird munosabatlariga oid qadriyatlarini shakllantirish	287
Рахманов С. И. Интернетда тўқимачилик саноати масалаларининг ёритилиши	291
Рузиев Т.Р. Колебания спирали архимеда с перпендикулярными плоскости кривой смещениями	300
Рузиева С. Х. Мультимедийные медиа и инновационные методы их использования	305
Собирова Ш. У. Педагогические технологии на основе эффективности управления и организации учебного процесса	309
Sadullayev I. Sh. Sirtqi ta'limni masofaviy shaklga o'tkazishda lms moodle tizimining agile yondashuvi imkoniyatidan foydalanish	313
Sadulloeva D. I., Jo'rayeva N. O. Fazoda perpendikulyar to'g'ri chiziqlar va tekisliklar mavzusini o'qitish metodikasi	321
Safoev H. A. Talabalarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda innovatsion yondashuv	326
Saidova Z. R. Masofaviy ta'limda edtech texnologiyalarining afzalliklari	331
Salimov S. S., Narzullayev U. A., Nishonov N.F. Konsentrik frenel linzalarining optik kuchi	334
Sattorov S. A., Abdumominov B. S., Eshboyev U. Sh. Ta'limda kengaytirilgan haqiqat (ar) texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari	338
Sayfullayeva D. A., Akobirova M. B. "Texnik ijodkorlik va konstruksiyalash" fanini tabaqalashtirilgan yondashuv asosida o'qitishda "Evristik metod"dan foydalanish	342
Turakulov B. N. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarning ekopsixologik kreativ qobiliyatini rivojlantirishning psixologik omillari	348
Turayev X. A., Rasulova A. K. Talabalarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishda pozitsion masalalarning o'rni va amaliy ahamiyati	351
Tursunov M. I. Bo'lajak muhandislarning kasbiy tayyorgarligini rivojlantirishning nazariy asoslari.	356
Терехова О. Е. Специфика психолого-педагогического сопровождения подростков, склонных к девиантному поведению	360
To'yboyeva Z. A., Qurbonov G. G. "Kesik konus va uning sirti" mavzusini interfaol usullar yordamida o'qitish metodikasi	366
Usmonxodjayeva M. A. Xorijiy til o'qitish metodlari: tarixiy ekskurs	372
Xajiyeva I. A. Talaba yoshlarda ma'naviy qadriyatlarni rivojlantirishning pedagogik-psixologik asoslari	377
Xolmurodov B. B. Informatika va raqamli texnologiyalar fanini o'qitishda Quizlet va Kahoot platformalaridan foydalanish	383
Yaqubova N. I. The role of interactive games in teaching english grammar	388
Yaxyayeva Sh. T., Xojiyev A. Yu. "Maktab ta'limida zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan o'qitish"	392
Zaripov N. N. Raqamli texnologiyalar ta'lim tizimining zaruriy komponenti sifatida	398
Zaripova A. Sh. O'qitish va o'qish strategiyasi tushunchalari va ularning mazmun-mohiyati (ingliz tili misolida)	403
Khamraeva G. I., Makhmudova M. M. Group work as an effective way of creating interactive learning experiences	408
Khidirova U. I. The main difficulties encountered when learning english	412
Яна Ю. А., Каримова О. Репрезентация авторского психологизма в художественном переводе	414
Sherriyev M. A. SCRATCH dasturlash tilining o'qitish metodikasi	418
Shomurodov O. N. Tasviriy san'at fanini o'qitishda pedagogik texnologiyalardan foydalanish.	421
Smetova J. H. Mustaqil ta'lim topshiriqlaridan foydalanish asosida tarbiya fanlarini o'qitish metodikasi	425

TA'LIM VA INNOVATSION TADQIQOTLAR

JAMOATCHILIK KENGASHI A'ZOLARI

Djurayev Risboy Haydarovich, pedagogika fanlari doktori, O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi akademigi.
Shamsutdinov Rustambek Temirovich, Andijon davlat universiteti professori, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan madaniyat hodimi, tarix fanlari doktori
Majidov Inom Urushevich, texnika fanlari doktori, professor. O'zbekiston milliy universiteti
Olimov Qahramon Tanzilovich, pedagogika fanlari doktori, professor. A.I.Gersen nomidagi Rossiya davlat pedagogika universiteti Toshkent filiali
Tadjixodjayev Zokirxo'ja Abdusattorovich, texnika fanlari doktori, professor
Musurmonova Oyniso, pedagogika fanlari doktori, professor
Safarova Rohat G'aybulloyevna, pedagogika fanlari doktori, professor, T.N.Qori-Niyoziy nomidagi O'zbekiston pedagogika fanlari ilmiy tadqiqot instituti
Ibragimov Xolboy Ibragimovich, pedagogika fanlari doktori, O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi akademigi.

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

XORIJI OLIMLARI

Artamonova Yekaterina Iosifovna, pedagogika fanlari doktori, professor, Moskva davlat pedagogika universiteti, Xalqaro pedagogika fanlari akademiyasining prezidenti
Yemelyanova Irina Yevgenyevna, pedagogika fanlari doktori, professor. Janubiy-ural davlat ijtimoiy -pedagogika universiteti. Rossiya
Kuzmenko Galina Anatolevna, pedagogika fanlari doktori, professor. Moskva davlat pedagogika universiteti, Jismoniy tarbiya, sport va salomatlik instituti
Safaraliyev Bozor Safaraliyevich, pedagogika fanlari doktori, professor. Chelyabinsk davlat akademiyasi
Kulishov Vladimir Vasilevich, pedagogika fanlari doktori, professor. Davlat iqtisodiyot va texnologiya universiteti prorektori, Krivoy Rog, Ukraina
Lazarenko Irina Rudolfova, pedagogika fanlari doktori, professor. Altay davlat pedagogika universiteti rektori, Rossiya
Filippova Oksana Gennadevna, pedagogika fanlari doktori, professor. Janubiy-ural davlat ijtimoiy -pedagogika universiteti. Rossiya
Xristo Kyuchukov, pedagogika fanlari doktori. Umumiy tilshunoslik va psixolingvistika professori. Berlin Erkin universiteti, Turkologiya instituti. Xalqaro psixolingvistika va Sotsiolingvistika jurnali asoschisi va muharriri, Germaniya
Kumskov Mixail Ivanovich, fizika-matematika fanlari doktori, professor. M.V. Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti
Maksimenko Sergey Dmitriyevich, akademik, psixologiya fanlari doktori, professor. Ukraina Milliy pedagogika fanlari akademiyasining akademigi
Padalka Oleg Semenovich, pedagogika fanlari doktori, professor, M.P. Dragomanova nomidagi pedagogika milliy universiteti, Ukraina
Hazretali Tursun, tarix fanlari doktori, professor, Xoja Ahmad Yassaviy nomidagi xalqaro qozoq-turk universiteti professori
Mamedova Irada, tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent, Ozarbayjon Milliy akademiyasi Tarix instituti bo'lim boshlig'i
Timur Xo'jaog'li, tilshunos va adabiyotshunos olim. Michigan universiteti professori (AQSh)
Nurettin Hatunoğlu Doç. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü (Turkiya)
Mullodjanov Sayfullo Kuchakovich, tarix fanlari doktori, professor. Tojikiston milliy universiteti
Gushko Sergey Vladimirovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Davlat iqtisodiyot va texnologiya universiteti prorektori, Krivoy Rog, Ukraina

O'ZBEKISTON OLIMLARI

TARIX FANLARI

Inoyatov Sulaymon Inoyatovich, tarix fanlari doktori, professor. Buxoro davlat universiteti
Azamat Ziyov, tarix fanlari doktori, akademik, O'zbekiston Fanlar akademiyasi Tarix instituti direktori
Rajabov Qahramon Kenjayevich, tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Fanlar akademiyasi Tarix instituti bosh ilmiy xodimi
Rashidov Oybek Rasulovich, tarix fanlari doktori (DSc). Buxoro davlat universiteti

FILOLOGIYA FANLARI

Madjidova Ra'no Urishevna, filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti
Sharipova Laylo Frunzeyevna, filologiya fanlari doktori (DSc). Buxoro davlat universiteti
Nigmatova Lolaxon Xamidovna, filologiya fanlari doktori (DSc). Buxoro davlat universiteti
Yusupova Hilola O'ktamovna, filologiya fanlari nomzodi, dotsent. Buxoro davlat pedagogika instituti
Akramova Surayo Renatovna, filologiya fanlari bo'yicha falsafa do'ntori (PhD), dotsent. Buxoro davlat pedagogika instituti

PEDAGOGIKA FANLARI

Tolipov O'tkir Qarshiyevich, pedagogika fanlari doktori, professor. Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti.
Olimov Shirinboy Sharofovich, pedagogika fanlari doktori, professor. Buxoro davlat universiteti
Dilova Nargiza Gaybullaevna, pedagogika fanlari doktori DSc, professor. Buxoro davlat universiteti
Tilavova Matlab Muxammadovna, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent. Buxoro davlat pedagogika instituti
Sohibov Akram Rustamovich, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent. Qarshi davlat universiteti
Umarov Baxshullo Jo'rayevich, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent. Buxoro davlat pedagogika instituti
Hasanova Gulnoz Qosimovna, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent. Buxoro davlat pedagogika instituti
Inoyatov Abdullo Shodiyevich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dotsent. Buxoro davlat universiteti
Davronov Nurzod Ismoilovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dotsent. Buxoro davlat pedagogika instituti

PSIXOLOGIYA FANLARI

Umarov Baxriddin Mingbayevich, psixologiya fanlari doktori, professor. Toshkent davlat pedagogika universiteti
Bafayev Muxiddin Muxammadovich, psixologiya fanlari buyicha falsafa doktori (PhD). Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti

IQTISODIYOT FANLARI

Kurolov Kobuljon Kulmanovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti huzuridagi pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi direktori
Mamanazarov Abduraxim Bozorovich, pedagogika fanlari doktori DSc. Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti Toshkent filiali

FALSAFA FANLARI

Namozov Bobir Bahriyevich, falsafa fanlari doktori (DSc). Buxoro davlat universiteti

BIOLOGIYA FANLARI

Artikova Hafiza To'ymurodovna, biologiya fanlari doktori, professor. Buxoro davlat pedagogika instituti

ОБРАЗОВАНИЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

ЧЛЕНЫ ОБЩЕСТВЕННОГО СОВЕТА

Джурсаев Рисбой Хайдарович, доктор педагогических наук, академик АНРУз
Шамсутдинов Рустамбек Темирович, профессор Андиганского государственного университета, заслуженный работник культуры Узбекистана, доктор исторических наук
Мажидов Ином Урушев, доктор технических наук, профессор, Национальный университет Узбекистана им. Мирзо Улугбека
Олимов Кахрамон Танзилович, доктор педагогических наук, профессор, Ташкентский филиал Российского государственного педагогического университета имени А.И. Герцена
Таджиходжаев Зокирхужа Абдусатторович, доктор технических наук, профессор
Мусурмонова Ойнисо, доктор педагогических наук, профессор
Сафарова Рохат Гайбуллоевна, доктор педагогических наук, профессор, Узбекский научно-исследовательский институт педагогических наук имени Т. Н. Кори-Ниязи
Ибрагимов Холбой Ибрагимович, доктор педагогических наук, академик АНРУз

РЕДАКЦИОННО-ИЗДАТЕЛЬСКИЙ СОВЕТ ЗАРУБЕЖНЫЕ УЧЕНЫЕ

Артамонова Екатерина Иосифовна, доктор педагогических наук, профессор, Московского государственного педагогического университета. Президент Международной академии педагогических наук
Емельянова Ирина Евгеньевна, доктор педагогических наук, профессор, Южно-уральский государственный гуманитарно-педагогический университет. Россия
Кузьменко Галина Анатольевна, доктор педагогических наук, профессор. Московский государственный педагогический университет, Институт физической культуры, спорта и здоровья
Сафаралиев Бозор Сафаралиевич, доктор педагогических наук, профессор кафедры социально-культурной деятельности Челябинской государственной академии
Кулишов Владимир Васильевич, доктор педагогических наук, профессор. Государственный университет экономики и технологий, Кривой Рог, Украина
Лазаренко Ирина Рудольфовна, доктор педагогических наук, профессор. Ректор Алтайского государственного педагогического университета, Россия
Филиппова Оксана Геннадьевна, доктор педагогических наук, профессор. Южно-уральский государственный гуманитарно-педагогический университет. Россия
Христо Кючуков, доктор педагогических наук. Профессор общего языкознания и психолингвистики. Свободный университет Берлина, Институт тюркологии. Редактор Международного журнала психолингвистики и социоллингвистики, Германия
Кумсков Михаил Иванович, доктор физико-математических наук, профессор Московского государственного университета им. М.В. Ломоносова
Максименко Сергей Дмитриевич, академик, доктор психологических наук, профессор. Академик Национальной академии педагогических наук Украины
Падалка Олег Семенович, доктор педагогических наук, профессор, Национального педагогического университета имени М.П. Драгоманова, Украина
Хазретали Турсун, доктор исторических наук, профессор Международного казахско-турецкого университета имени Ходжи Ахмада Яссави
Мамедова Ирада, PhD по историческим наукам, доцент, заведующий институтом истории Национальной Академии Азербайджана
Тимур Хужаугли, лингвист и литературовед. Профессор Мичиганского университета (США)
Nurettin Hatipoğlu, Assoc. доктор, университет Зонгулдак Бюлент Эджевит, факультет искусств и наук, исторический факультет (Турция)
Муллоджанов Сайфулло Кучакович, доктор исторических наук, профессор. Национальный университет Таджикистана
Гушко Сергей Владимирович, доктор экономических наук, профессор, проректор Государственного экономико-технологического университета, Кривой Рог, Украина

УЧЕНЫЕ УЗБЕКИСТАНА

История

Иноятов Сулаймон Иноятович, доктор исторических наук, профессор. Бухарский государственный университет
Азамат Зиё, доктор исторических наук, академик, директор Института истории Академии наук Узбекистана
Рахматов Кахрамон Кенжаевич, доктор исторических наук, профессор, главный научный сотрудник Института истории Академии наук Узбекистана
Ойбек Расулович Рашидов, доктор исторических наук. Бухарский государственный университет

Филология

Маджидова Рано Уришевна, доктор филологических наук, профессор. Узбекский государственный университет мировых языков
Шарипова Лайло Фрунзеевна, доктор филологических наук. Бухарский государственный университет
Нигматова Лолахан Хамидовна, доктор филологических наук. Бухарский государственный университет
Юсупова Хилола Уктамовна, кандидат филологических наук, доцент. Бухарский государственный педагогический институт
Акрамова Сураё Ренатовна, доктор философских наук, доцент. Бухарский государственный педагогический институт

Педагогика

Толипов Уткир Каршиевич, доктор педагогических наук, профессор. Ташкентский государственный педагогический университет имени Низами.
Олимов Ширинбой Шарофович, доктор педагогических наук, профессор. Бухарский государственный университет
Тилавова Матлаб Мухаммадовна, кандидат педагогических наук, доцент. Бухарский государственный педагогический институт
Дилова Наргиза Гайбуллаевна, доктор педагогических наук (DS), профессор. Бухарский государственный университет
Сохибов Акрам Рустамович, кандидат педагогических наук, доцент. Каршинский государственный университет
Умаров Бахтиулло Джурсаевич, кандидат педагогических наук, доцент. Бухарский государственный педагогический институт
Хасанова Гулноз Касимовна, кандидат педагогических наук, доцент. Бухарский государственный педагогический институт
Иноятов Абдулло Шодиевич, доктор философских наук (PhD) по педагогическим наукам, доцент. Бухарский государственный университет
Давронов Нурзод Исмоилович, PhD по педагогическим наукам, доцент. Бухарский государственный педагогический институт

Психология

Умаров Бахриддин Мингаевич, доктор психологических наук, профессор. Ташкентский государственный педагогический университет
Бафиев Мухиддин Мухаммадович, PhD по психологическим наукам. Ташкентский государственный педагогический университет имени Низами

Экономика

Курулов Кобулжон Кулманович, доктор экономических наук, профессор. Директор сетевого центра переподготовки и повышения квалификации педагогов Ташкентского государственного технического университета имени Ислама Каримова
Маманазаров Абдухаким Бозорович, доктор педагогических наук (DS), доцент. Ташкентский филиал Московского государственного университета им. М.В. Ломоносова

Философия

Намозов Бобир Багриевич, доктор философских наук. Бухарский государственный университет

Биология

Артикова Хафиза Тоймуродовна, доктор биологических наук, профессор. Бухарский государственный педагогический институт

EDUCATION AND INNOVATIVE RESEARCH

MEMBERS OF THE PUBLIC COUNCIL

- Risboy Haydarovich Djuraev**, doctor of Pedagogical Sciences, Academician of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan
Rustambek Temirovich Shamsutdinov, professor of Andijan State University, Honored Worker of Culture of Uzbekistan, Doctor of Historical Sciences
Inom Urushevich Majidov, doctor of Technical Sciences, Professor. National University of Uzbekistan.
Kahramon Tanzilovich Olimov, doctor of Pedagogical Sciences, Professor. Tashkent branch of the Russian State Pedagogical University named after A.I. Gertsen
Zokirkhoja Abdusattorovich Tadjikhodjaev, doctor of Technical Sciences, Professor
Oyniso Musurmonova, doctor of pedagogical sciences, professor
Rohat Gaybulloevna Safarova, doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Uzbek Scientific Research Institute of Pedagogical Sciences named after T.N. Qori-Niyazi.
Kholboy Ibragimovich Ibragimov, doctor of Pedagogical Sciences, Academician of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan

MEMBERS OF EDITORIAL COUNCIL

- Ekaterina Iosifovna Artamonova**, doctor of Pedagogical Sciences, Professor, President of the Moscow State Pedagogical University, International Academy of Pedagogical Sciences
Irina Evgenyevna Emelyanova, doctor of Pedagogical Sciences, Professor, South Ural State Humanitarian Pedagogical University, Russia
Galina Anatolevna Kuzmenko, doctor of Pedagogical Sciences, Professor. Moscow State Pedagogical University, Institute of Physical Culture, Sports and Health
Bozor Safaraliyevich Safaraliyev, doctor of pedagogical sciences, professor. Chelyabinsk State Academy
Vladimir Vasilevich Kulishov, doctor of Pedagogical Sciences, Professor. Vice-Rector of the State University of Economics and Technology, Krivoy Rog, Ukraine
Irina Rudolfova Lazarenko, doctor of Pedagogical Sciences, Professor. Rector of Altai State Pedagogical University, Russia
Oksana Gennadevna Filippova, doctor of Pedagogical Sciences, Professor. South Ural State Humanitarian Pedagogical University, Russia
Christo Kyuchukov, doctor of Pedagogical Sciences. Professor of General Linguistics Psycholinguistics. Free University of Berlin, Institute of Turkology. Founder and editor of the International Journal of Psycholinguistics and Sociolinguistics, Germany
Mikhail Ivanovich Kumskov, doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor. M.V. Lomonosov Moscow State University
Sergey Dmitriyevich Maksimenko, academician, doctor of psychological sciences, professor. Academician of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine
Oleg Semenovich Padalka, doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical University named after M.P. Dragomanova, Ukraine
Tursun Hazretili, doctor of Historical Sciences, Professor of the International Kazakh-Turkish University named after Khoja Ahmad Yassavi
Khuzhaugli Timur, linguist and literary critic. Professor at the University of Michigan (USA)
Hatunoğlu Nurettin, Assoc. Dr., Zonguldak Bulent Ecevit University, Faculty of Arts and Sciences, Department of History (Turkey)
Mullojanov Sayfullo Kuchakovich, doctor of Historical Sciences, Professor. National University of Tajikistan
Gushko Sergey Vladimirovich, doctor of Economics, Professor, Vice-Rector of the State University of Economics and Technology, Krivoy Rog, Ukraine

SCIENTISTS OF UZBEKISTAN

History

- Inoyatov Sulaimon Inoyatovich**, doctor of Historical Sciences, Professor. Bukhara State University
Azamat Ziyo, doctor of Historical Sciences, Academician, director of the Institute of History of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Rajabov Kakhramon Kenjayevich, doctor of Historical Sciences, Professor, main researcher of the Institute of History of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Rashidov Oybek Rasulovich, doctor of Historical Sciences. Bukhara State University

Philology

- Majidova Rano Urishevna**, doctor of Philology, Professor, Uzbek State University of World Languages
Sharipova Laylo Frunzeyevna, professor, Doctor of Philology. Bukhara State University
Nigmatova Lolaxon Xamidovna, doctor of Philology. Bukhara State University
Yusupova Khilola Oktamovna, candidate of philological sciences, associate professor. Bukhara Engineering and Technology Institute
Akramova Surayo Renatovna, doctor of Philosophy, Associate Professor. Bukhara State Pedagogical Institute

Pedagogy

- Tolipov Utkir Karshiyevich**, doctor of Pedagogy, Professor. Tashkent State Pedagogical University named after Nizami.
Olimov Shirinboy Sharofovich, doctor of pedagogical sciences, professor. Bukhara State University
Tilavova Matlab Muhammadovna, candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor. Bukhara State Pedagogical Institute
Dilova Nargiza Gaybullayevna, doctor of pedagogical sciences (DSc), Professor. Bukhara State University
Sohibov Akram Rustamovich, candidate of pedagogical sciences, associate professor. Karshi State University
Umarov Bakhshullo Djurayevich, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor. Bukhara State Pedagogical Institute
Khasanova Gulnoz Kasimovna, candidate of pedagogical sciences, associate professor. Bukhara State Pedagogical Institute
Inoyatov Abdullo Shodieyevich, doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences, Associate Professor. Bukhara State University
Davronov Nurzod Ismoilovich, PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor. Bukhara State Pedagogical Institute

Psychology

- Umarov Bakhridin Mingbayevich**, doctor of Psychology, Professor. Tashkent State Pedagogical University
Bafaev Muhiddin Mukhamadovich, PhD in Psychological Sciences. Tashkent State Pedagogical University named after Nizami

Economy

- Kurolov Kobuljon Kulmanovich**, doctor of Economics, Professor. Director of the network center for retraining and advanced training of teachers of the Tashkent State Technical University named after Islam Karimov
Mamanazarov Abdukhakim Bozorovich, doctor of pedagogical sciences (DSc), associate professor. Tashkent branch of Moscow State University. M.V. Lomonosov

Philosophy

- Namozov Bobir Baxriyevich**, doctor of Philosophy. Bukhara State University

Biology

- Artikova Khafiza Tuymurodovna**, doctor of Biological Sciences, Associate Professor. Bukhara State Pedagogical Institute

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARNING EKOPSOXOLOGIK KREATIV QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK OMILLARI

Turakulov Buri Norboevich,

psixologiya fanlari bo'yich falsafa doktori (PhD)

Chirchiq davlat pedagogika universiteti, "psixologiya" kafedrasida dotsenti,

Annatsiya: Ushbu maqolada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarning ekopsixologik kreativ qobiliyatini rivojlantirishning motivatsiya usullari, ijodiy fikrlashning ekopsixologik omillar, innovatsion ta'lim, masalalari haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: Bo'lajak, boshlang'ich sinf, o'qituvchib motivatsiya, ijodiy fikrlash, ekopsixologiya, yekologik madaniyat, innovatsion ta'lim.

Аннотация: В статье рассматриваются мотивационные методы развития эколого-психологических творческих способностей будущих учителей начальной школы, экopsихологические факторы творческого мышления, инновационное образование, проблемы.

Ключевые слова: Будущее, начальная школа, мотивация учителя, творческое мышление, экopsихология, экологическая культура, инновационное образование.

Kirish: Ekologik muammolar keskinlashib borayotgan zamonaviy dunyoda kelajak avlodlar o'rtasida yekologik madaniyat va xabardorlikni shakllantirish muhimdir. Ushbu jarayonda asosiy rollardan birini bolalarning yekologik tafakkuri va xulq-atvorini shakllantirishga ta'sir qilish uchun noyob imkoniyatga yega bo'lgan boshlang'ich sinf o'qituvchilari o'ynaydi. O'quvchilarning yekologik madaniyatini samarali rivojlantirish uchun bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirishga yordam beradigan psixologik omillarga ye'tibor qaratish lozim. Ushbu omillar o'qituvchilarning yekologik ta'limda innovatsion yondashuvlarni qo'llash uchun zarur bo'lgan o'ziga xos ko'nikmalari, qobiliyatlari va motivatsiyasini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

ASOSIY QISM. Yangi O'zbekistonda zamonaviy ta'lim muassasalaridagi integratsiyalashgan ta'lim, o'quvchining bilim faoliyati va mustaqillik fikrlash hamda o'quv amaliyotida yo'naltirish ta'lim sifatida yangi natijalarga erishishga yordam beradi. Atrof-muhitni muhofaza qilish konsepsiyasida belgilab berilgan atrof-muhitni muhofaza qilish konsepsiyasi yangi O'zbekistonning ekologik ta'lim-tarbiyasida "Yangi O'zbekistonni barpo ekologik tarbiyalashda atrof muhitni muhofaza qilish konsepsiyasida belgilangan «Aholining ekologik madaniyatini oshirish, atrof muhitni muhofaza qilish sohasida davlat organlari faoliyatining oshkorlik darajasini oshirish va fuqarolik jamiyatining rolini kuchaytirish". Shu munosabat bilan O'zbekistonda iqlim o'zgarishi bo'yicha Parij kelishuvini amalga oshirish bo'yicha Milliy harakatlar rejasi, 2019-2030, 2030-yillarda "yashil" iqtisodiyotga o'tish bo'yicha strategiyalar, yangi davlat boshqaruvini shakllantirish bo'yicha Milliy harakatlar rejasi ishlab chiqildi va qabul qilindi[1] tizimi Barqaror rivojlanish sohasida ekologik ofatlarning oldini olish kabi ulkan maqsadlarni amalga oshirishda o'quvchilariga ekologik ta'lim berish texnologiyasini taqdim etish.

Psixologik omillar, shu jumladan hissiy, kognitiv va motivatsion jihatlar boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik ongini, ijodiy tafakkurini va yekologik muammolarni hal qilish qobiliyatini shakllantirishga ta'sir qiladi. Ular o'qituvchilarga tabiat bilan hissiy aloqani rivojlantirishga, tahliliy ko'nikmalarni yaxshilashga va ularni amalga oshirishda ijodiy g'oyalar va jasoratni targ'ib qilishga yordam beradi.

Ushbu ishning maqsadi kelajakdagi boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirishga yordam beradigan psixologik omillarning maqsad va vazifalarini ko'rib chiqishdan iborat. Biz ularning yekologik ongni shakllantirish, ijodiy fikrlashni rag'batlantirish, tabiat bilan hissiy aloqani rivojlantirish, yekologik muammolarni tahlil qilish va hal qilish qobiliyatini rivojlantirish, ijodkorlikni qo'llab-quvvatlash, boshlang'ich maktab o'qituvchilarining o'z-o'zini samaradorligi va motivatsiyasini oshirishdagi roliga ye'tibor qaratamiz.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirishning psixologik omillarining maqsadlaridan biri kelajakdagi boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ijodiy fikrlashni rivojlantirishdir. Bu ularga yekologik ta'limga yangi va innovatsion yondashuvlarni topishga, o'quvchilarning yekologik madaniyatini rivojlantirishga hissa qo'shadigan qiziqarli va samarali o'quv materiallari va texnikalarini yaratishga imkon beradi. Maqsad atrof-muhit muammolarining ahamiyatini bilishlari, o'z

harakatlarining atrof-muhitga ta'sirini tushunishlari va bu xabardorlikni o'z o'quvchilariga yetkazishlari.

Psixologik omillarning vazifasi kelajakdagi boshlang'ich maktab o'qituvchilarining tabiat bilan hissiy aloqasini rivojlantirishdir. Bu ularga tabiatning go'zalligi va o'ziga xosligini ochishga, unga bo'lgan muhabbat va g'amxo'rlikni rivojlantirishga yordam beradi, bu keyinchalik o'z o'quvchilariga o'tadi. Psixologik omillar kelajakdagi boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik muammolarni tahlil qilish va innovatsion yechimlarni topish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan. Qiyinchilik ularga tanqidiy fikrlashni qo'llash va o'quv muhitida yekologik muammolarni hal qilishda ijodiy bo'lish imkonini berishdir.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirishning psixologik omillarining maqsad va vazifalari ularning yekologik ongini, ijodiy tafakkurini, tabiat bilan hissiy aloqasini, yekologik muammolarni tahlil qilish va hal qilish qobiliyatini rivojlantirishga, ijodiy salohiyatni qo'llab-quvvatlashga, o'z-o'zini samaradorligini va motivatsiyasini oshirishga qaratilgan. Bu ularga yekologik tamoyillarni o'quv jarayoniga joriy yeta oladigan va o'quvchilarni tabiat va barqaror rivojlanishga g'amxo'rlik qilishga ilhomlantiradigan samarali va innovatsion o'qituvchilar bo'lishga yordam beradi.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirishning psixologik omillarining mazmuni bir nechta asosiy jihatlarni o'z ichiga oladi.

Birinchidan, bu yekologik ta'limga innovatsion yondashuvlarni izlashga yordam beradigan ijodiy fikrlashni rivojlantirishdir.

Ikkinchidan, o'qituvchilar yekologik muammolarning ahamiyatini va ularni hal qilishdagi rolini tushunishlari uchun yekologik ongni shakllantirish.

Uchinchi jihat-tabiat bilan hissiy aloqani rivojlantirish, bu o'qituvchilarga atrof-muhitga hissiy bog'liqlik va g'amxo'rlikni rivojlantirishga yordam beradi. Bundan tashqari, tanqidiy fikrlash va innovatsion yondashuvlar orqali yekologik muammolarni tahlil qilish va hal qilish qobiliyatini rivojlantirish muhimdir. Bundan tashqari, ijodkorlikni qo'llab-quvvatlash va o'z-o'zini samaradorligi va motivatsiyasini oshirish ham psixologik omillar tarkibiga kiritilgan. Bu jihatlarning barchasi o'zaro bog'liq bo'lib, boshlang'ich sinf o'quvchilari o'rtasida yekologik madaniyatni muvaffaqiyatli shakllantirish uchun zarur bo'lgan yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirishning psixologik zarurati bir qator omillarga bog'liq. Zamonaviy jamiyat shoshilinch va innovatsion yechimlarni talab qiladigan tobora ortib borayotgan yekologik muammolarga duch kelmoqda. Shu nuqtai nazardan, boshlang'ich ta'lim o'qituvchilari bolalarning yekologik ongi va barqaror xulq-atvorini shakllantirishda asosiy rol o'ynaydi. Yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish o'qituvchilarga yekologiya sohasida samarali va qiziqarli o'rganishga yordam beradigan yangi yondashuvlar va innovatsion usullarni topishga imkon beradi. Bu bizga bolalar atrof-muhit muammolarida faol ishtirok yetadigan va ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradigan rag'batlantiruvchi ta'lim muhitini yaratishga imkon beradi. Shu borada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirish atrof-muhitdan xabardor va mas'uliyatli yangi avlodni tarbiyalashga qodir yuqori sifatli va tegishli yekologik ta'limni ta'minlash uchun zarurdir.

O'qituvchilarining yekopsixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirishning psixologik omillarining innovatsion usullarini qo'llash tajribasi sezilarli ijobiy natijalarni ko'rsatdi. Ushbu tajriba doirasida muammoli ta'lim, loyiha faoliyati, ijodiy vazifalar va yeksperimental usullar kabi turli xil yondashuvlar qo'llanildi. Bunday usullar tufayli boshlang'ich sinf o'qituvchilari o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish va ularni yekologik pedagogika sharoitida qo'llash imkoniyatiga yega. Bu bolalarni ilmiy-tadqiqot va ijodiy faoliyatga jalb qilgan holda interaktiv darslar yaratish imkonini berdi, shuningdek, ularning tabiat va atrof-muhit muammolariga qiziqishini uyg'otdi. Innovatsion usullar tufayli bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari yekologik madaniyatni o'qitishga tayyorgarlikning muhim tarkibiy qismi bo'lgan tanqidiy fikrlash, tahlil qilish va muammolarni hal qilish ko'nikmalariga yega bo'ldilar. Ushbu tajriba boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekopsixologik ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda innovatsion usullardan foydalanish samaradorligini tasdiqlaydi va ularning zamonaviy yekologik ta'lim amaliyoti uchun ahamiyatini ta'kidlaydi.

O'qituvchilarining yekopsixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirish usullari bir qator samarali yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Ulardan biri o'qituvchilar va talabalarga atrof-muhit bilan faol muloqot qilish va atrof-muhit muammolarini o'rganish imkonini beruvchi interaktiv tadqiqot vazifalaridan foydalanishdir. Bu ijodiy fikrlash, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Yana bir usul-bu o'qituvchilar va talabalar atrof-muhit bilan bog'liq loyihalarda birgalikda ishlaydigan loyiha faoliyatidan

foydalanish. Bu sizga talabalar tashabbusi, ijodiy fikrlash, muloqot qobiliyatlari va muammolarni birgalikda hal qilish qobiliyatini rivojlantirishga imkon beradi. Bundan tashqari, virtual haqiqat va onlayn resurslar kabi texnologiyalardan foydalanish yekologik ta'limga ijodiy yondashuvni rag'batlantiradigan yanada interaktiv va jozibali o'quv muhitini yaratishga imkon beradi. Umuman olganda, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekopsixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirish usullari tabiat bilan faol hamkorlik qilish, loyiha faoliyati, yangi texnologiyalardan foydalanish va ijodiy fikrlashni rag'batlantirishga qaratilgan bo'lib, bu o'quvchilarning yekologik madaniyatini samarali shakllantirishga yordam beradi.

Natijada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirish natijalari interaktiv, amaliy va samarali ta'lim muhitini yaratishga yordam beradi. O'qituvchilar o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish orqali bolalarni yekologik muammolarni tadqiq qilish va hal qilish jarayoniga faol jalb qiladigan innovatsion o'qitish usullarini qo'llay oladilar. Shuningdek ularning tanqidiy fikrlash, muammolarni ijodiy hal qilish va hamkorlik qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarning rivojlanishi tufayli bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari yekologik yo'naltirilgan o'quv dasturlarini yaratish va yekologik tadbirlarni tashkil yetishda yanada malakali bo'lishadi. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarini innovatsion rivojlantirish natijalari yekologik ta'lim sifatini oshirishga va o'quvchilarda atrof-muhitga mas'uliyatli munosabatni shakllantirishga yordam beradi.

XULOSA

Xotima qilib aytganda motivatsiya o'qituvchilar o'rtasida yekologik xabardorlik va ko'nikmalarni rivojlantirishga qiziqish va istakning harakatlantiruvchi kuchidir. O'z-o'zini samaradorlik o'z qobiliyatiga bo'lgan ishonchni va yekologiyani o'qitishning ijodiy usullarini ishlab chiqishda muvaffaqiyatga yerishishga ishonchni aks yettiradi. Ijodiy fikrlash yekologik ta'limda innovatsion yondashuvlar va yechimlarni izlashga, shu jumladan o'yin yelementlaridan foydalanishga, tadqiqot faoliyati va loyiha ishlariga yordam beradi. O'qituvchilar jamoasi va menejmentning hissiy qo'llab-quvvatlashi kelajakdagi o'qituvchilar o'rtasida ishonch va ilhomni rivojlantirishga yordam beradi, ularning yekologik sohada ijodiy o'sishiga hissa qo'shadi. Ushbu psixologik omillarning barchasi o'zaro ta'sir qiladi va yekologik va psixologik ijodiy qobiliyatlarning innovatsion rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi, bu yesa boshlang'ich maktablarda yuqori sifatli yekologik ta'limni shakllantirishga yordam beradi.

Adabiyotlar

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «2030-yilgacha bo'lgan davrda O'zbekiston Respublikasining atrof-muhitni muhofaza qilish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida»gi PF-5863-son farmoni Toshkent, 2019-yil 30-oktyabr.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ПФ-5538-сон фармони, 05.09.2018 йил.

Гамезо М.Р., Домашенко И.А. Атлас по психологии. -М.: 2002. С. 58-63.

4. Голубева Э.А. Способности и индивидуальность. - М.: Прометей, 1993.

114 Oliy o'quv yurtlarida zamonaviy

5. Логвинов И.Н., Сарычев С.В., Силаков А.С. Педагогическая психология в схемах и комментариях: Учебное пособие. С-Пб.: Питер, 2005.

6. Столяренко Л.Д. Педагогическая психология. - Ростов.: 2000.

Jurnal Ommaviy axborot vositasi davlat ro'yxatidan 2020 yil 6 oktyabrda o'tgan.
Jurnal har oyda bir marta o'zbek, rus va ingliz tillarida nashr etiladi.
Jurnalning hajmi 60x84, 1/8, A-4;

«Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar» xalqaro ilmiy-metodik jurnali 2020 yil oktyabrdan nashr etilmoqda.

Pedagogika, psixologiya, filologiya va tilshunoslik, matematika, fizika va mexanika, texnika fanlari, tabiatshunoslik, tarix va falsafa, turizm va iqtisodiyot, axborot kommunikatsion texnologiyalari, geografiya sohalardagi ilmiy va ilmiy-uslubiy materi-allarni o'z ichiga oladi. Nashr qilingan materiallar mualliflari O'zbekiston Respublikasi hamda yaqin va uzoq xorijning yetakchi olimlari, tadqiqotchi-izlanuvchilari.

Jurnalning kalit so'zlari:

Oliy pedagogik ta'lim nazariyasi va amaliyoti; umumiy va maxsus pedagogika va psixologiya, pedagogika va innovatsiya, integratsiya, O'zbekiston, Rossiya va xorijiy mamlakatlarning ta'lim tizimi; ta'lim jarayoni; ko'p madaniyatli va mintaqaviy ta'lim; III Renessans, XXI asrdagi ta'lim; ta'lim va tarbiya sohasidagi milliy va qadriyat ustuvorliklari; ta'lim sifatini monitoring qilish; uzluksiz pedagogik ta'lim tizimi; ta'lim dasturlari; umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standartlari; o'qituvchilarni tayyorlash tizimidagi ta'lim texnologiyalari.

Guvohnoma raqami № 8882
Bosh muharrir: B.B.MA'MUROV

Bosishga ruxsat etildi: 10.06.2024 y.
Qog'oz bichimi 60x84 1/8. b/t.12,5.
Buyurtma raqami №0324
«FAN VA TA'LIM» nashriyotida chop etildi. Buxoro shahar.
<https://interscience.uz/> saytida joylashtirildi

